

Розділові знаки при однорідних членах речення

*Мова – це наша
національна ознака, в мові
– наша культура,
сутність нашої
свідомості.*

(Іван Огієнко)

**Виконала
Студентка групи О-21
Унтіла Ганна**

План

1

Однорідні члени

речення

2

Однорідні члени

речення,

3

з'єднані члени речення,
з'єднані однорідними

4

слівниками члени речення,

з'єднані повторюваними

5

слівниками члени речення,

з'єднані парними

6

Словосполучення з комою між

однорідними членами

7

речення.

Завдання до контролю

8

знань

Літератур

а

Однорідні члени речення

Однорідними називаються члени речення, тотожні за своєю семантико-синтаксичною функцією - вони пояснюють той самий член речення і виконують однакову синтаксичну функцію.

- ❖ *Щастя, радість, доброта прийшли тепер до кожної оселі*
- ❖ *Пісня шириться, росте, розливається на вечірніх просторах*
- ❖ *Глибока, тиха, нерозважлива туга Вникає в серце, каменем лягає.*

Однорідні члени речення, не з'єднані сполучниками.

Кома не ставиться

якщо два дієслова в однаковій формі вказують на дію та її мету;

Піди купи

якщо між двома однаковими словами стоїть заперечна частка не;

хліба

Ти гукай не гукай, а літа не почують.

Кома

між однорідними членами речення, не з'єднаними сполучниками

Учіть дітей бачити, мислити, відкривати, дивуватися.

Однорідні члени речення, з'єднані одиначними сполучниками.

Кома

завжди перед протиставними сполучниками

У світі є не тільки добро, а й зло.

Кома не

перед єднальними і розділовими сполучниками,
вжитими один раз

*Він мав років десять чи
двадцять.*

Однорідні члени речення, з'єднані повторюваними сполучниками.

Кома

між однорідними членами речення, з'єднаними повторюваними сполучниками

В промінні місячнім, як в морі, втонули низи, і луги, і темні праліси, і гори

між усіма однорідними членами речення, якщо частина з них з'єднана інтонаційно, а частина - за допомогою повторюваних сполучників

В підземній глибині, в морях, і під водою, і на вершинах гір, і в хащах лісових, Уранці, вніч, удень, вечірньою порою, і в селах, і в містах звучить мені

між кожною парою однорідних членів речення, якщо вони з'єднані сполучниками попарно

Народність і патріотизм, гуманізм і правдолюбство, краса і велич поезії Шевченка глибокого увійшли в наше сьогоднішнє життя.

Однорідні члени речення, з'єднані повторюваними сполучниками.

перед першим повторюваним сполучником, якщо з нього починається перелік

Моє щастя - Вітчизни простори, оповиті і сонцем, і хмелем, й зерном.

якщо повторюваний сполучник і з'єднує різні однорідні члени речення

Курінь пах землею і мохом видавався підземельникові горою, що зникає десь високо в туманні

якщо однорідні члени речення з'єднані повторюваними сполучниками і становлять тісну смислову єдність

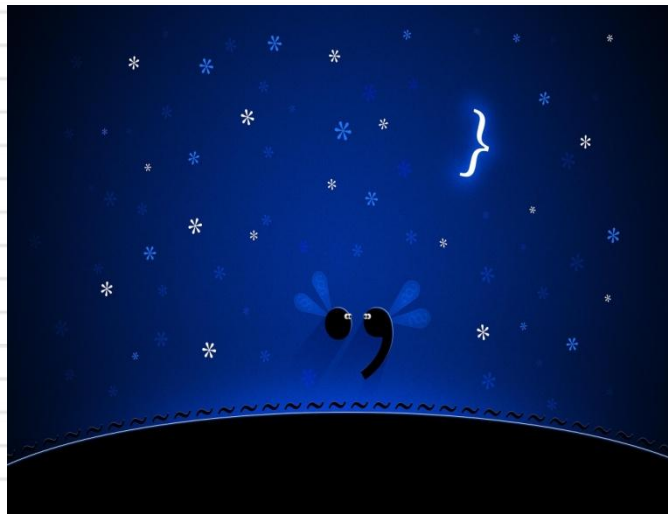
ні те ні се, ні туди ні сюди, ні риба ні м'ясо, ні світ ні зоря, ні кінця ні краю, ні вдень ні вночі, ні пуху ні пера, ні живий ні мертвий

Однорідні члени речення, з'єднані парними сполучниками.

При однорідних членах речення, з'єднаних парними сполучниками як...так, не тільки...але й, хоч...але (та), не стільки, стільки, не так...як і под.

Кома ставить лише перед другою частиною:

Людина має бути не тільки здоровою, а й гарною

Тире і крапка з
КОМОЮ
між однорідними
членами речення.

Типе між однорідними членами речення ставиться:

якщо однорідні члени речення, не з'єднані сполучниками, різко протиставляються

Ми засіваємо житейське море і не на день минуций - на вік.

якщо наступний однорідний член речення (присудок) виражає швидку зміну дій, уточнення, наслідок, причину дії, пояснення

Зміцнів Київ, оновилася й Софія - одягла тільки нову одягу, яка відповідала смакам та уподобанням нового часу.

Крапка з комою

між

однорідними

Крапка з комою між однорідними членами речення ставиться тоді, коли вони поширені, передусім коли в їх складі вже є розділові знаки.

*Віє вітер з поля на долину, Над водою гне з
вербою червону калину;
На калині одиноке гніздечко гойдає.*

Розділові знаки
при
узагальнювальни
х
словах.

Двокрапка

- після узагальню вального слова перед
- однорідними членами речення

Я з тобою навпіл все життя поділю: хліб, і сіль, і краплину щастя.

перед однорідними членами речення, коли узагальнювального слова немає, а слово, до якого відносяться однорідні члени, має на собі логічний наголос

Чарівний світ пливе переді мною: сині води, білі піски, хати на високих берегах.

- після слів як-от, а саме, наприклад, які стоять після
- узагальнювального слова: Вчителі-словесники використовують різні технічні засоби, а саме: кодоскоп, програвач, магнітофон, кінопроектор

Тире

перед узагальнювальним словом, що стоїть після однорідних членів речення

*Луки, гори, пишні сади - все зелене й
принишкле.*

після однорідних членів речення, які стоять після узагальнювального слова і не закінчують речення, а перед ними ставиться двокрапка

*Тут все: і повітря, і тиша, і дерева - сповнене
такої сили, що й сам мимоволі стаєш
сильнішим .*

Іноді після узагальнювального слова замість двокрапки може ставиться тире. У таких випадках однорідні члени речення мають характер побіжного зауваження, пояснення.

І яке це щастя, що сьогодні ми можемо в будь-який час - уранці, опівдні, увечері - зайти до магазину і вибрати на свій смак високу білу паляницю чи духмяний «бородинський», апетитний «український» або приправлену родзинками пухку здобу.

Тест

1. Укажіть речення з однорідними членами.

- а) До берега наближався Тихон із рябим мисливським собакою.
- б) Без коня навіть шовкова дорога муляє .
- в) Сидіти без діла – також важкий труд.
- г) Ще звечора на обрії стояла важка сива хмара, сріблився вгорі місяць, мовчазливо дрімав ліс, ніби до чогось прислухаючись.
- ґ) Обидва почували себе добре лише один коло одного.

2. Визначте речення, у якому допущено пунктуаційну помилку.

- а) А за Россю на подолі ніби спочивав густий, дубовий ліс...
- б) Вечір лагідний свіжий.
- в) Одшуміли над Придесенням перші весняні грози, по тому настали теплі погожі дні .
- г) Долиною повилася річечка, наче хто кинув нову синю стрічку на зелену траву.
- ґ) Свіжий, холоднуватий ранок обвіяв Олесине гаряче лице.

3. Укажіть речення, у якому буде ставитися кома перед сполучником і при однорідних членах речення

а) На птахів хотіли подивитися і великі і малі

б) Батько кинув заднього воза і побіг з гори до переднього...

в) Козеня швидко призвичаїлося до людей і від ранку до смеркання бавилося на вулиці з дітками

г) Дмитрик намагався викрутитися і так і сяк.

ґ) За селом вдень і вночі було чути гуркіт тракторів і комбайнів.

4. Визначте «зайве» речення.

а) Ніч тепла, місячна .

б) Вже луки почервоніли під промінням заходу; скошена трава ще дужче запахла.

в) Осокори й верби гніздами зеленого розкішного гілля виганялися вище од скель .

г) Засоромивсь осміяний Горобець та й покинув ріднесенький табунець.

ґ) На перехресті трьох доріг туман лягав, припадав до ніг

5. Визначте речення, у якому потрібно поставити тире при однорідних членах речення .

а) Усе його цікавило а саме дорога, ліс, окопи під лісом.

б) Луки, гори, пишні сади все зелене й принишкле .

в) Тут все моє отой нестримний розмах пташиного крила, магічний відголосок рими в говірці рідного села .

г) У світі існують різні вартості вартість краси і вартість сили.

ґ) З усього з природи рідного краю, побуту, місцевих традицій черпають народні умільці сюжети для своїх творів .

Відповіді до тестів

- 1) Г
- 2) А
- 3) А
- 4) Б
- 5) Б

Завдання до контролю

1. Розставте розділові знаки у реченнях.

- Ні не вагання рівновага стала долею митця.
- Люблю робити грім і грюк і кров живу у жилах.
- Хай вітер в вічі, умри не стій!
- Я звідав радість у труді і щастя творчості і піт.
- Було колись минулося не вернеться знову.

2. Подуайте чому в поданих реченнях немає коми, хоч сполучник (і) в кожному з них вжито двічі.

- Люблю твій шум і шепіт серед поля і серцем чую силу наливну.
- Дощ періщив з самого початку і досі не переставав і не хменшувався.

3. Вставте на місце рисок, де треба, тире або коми.

- Не вітер / буря над землею в замети клала білий сніг.
- Дужі хвилі ринуть / і ридають / і здіймаються все в гору.
- Хоч не зруйнована /руїна ся будова, з усіх кутків тут пустка вигляда.

Відпові

1.

- Ні, **не вагання** - **рів** і **в і** га стала долею митця.
- Люблю робити **грім**, і **грюк**, і **кров** живу у жилах.
- Хай вітер в вічі, **умри** - **не стій!**
- Я звідав **радість** у труді, і **щастя** творчості, і **піт**.
- **Було** колись – **минулося**, **не вернеться** знову.

2. Сполучник (і) в цих реченнях одиничний

- Люблю і чую, шум і шепіт.
- Періщив і (не переставав і не зменшувався).

3.

- Не вітер - буря над землею в замети клала білий сніг.
- Дужі хвилі ринуть , і ридають , і здіймаються все в гору.
- Хоч не зруйнована -руїна ся будова, з усіх кутків тут пустка вигляда.

Літерату

1
2
3

І.П. Ющук «Практикум з правопису української мови»
с.199
<http://school-zno.com.ua/ukr-mova/syntaksys/334-rozd-znaky-odn-chlen-rechen.html>

<http://subject.com.ua/reference/mova/professional/38.html>

**Дякую за
перегляд**

Нації вмирають не від
інфаркту. Спочатку їх
відбирає мову.
(Ліна Костенко)